
Leerportfolio Onderwijsstage

Vera Berkeveld
Studentnummer: 2311836
PTH Hoofdfase 1
Studierichting: Onderhoud, Restauratie en Afwerking
13vtBW

Fontys Hogeschool
Rachelsmolen 1 Eindhoven
ILL docent: Fieke Koolen
SLB: Johan Cornelissen
FCD: Theo Dumoulin

Gegevens stageschool:
Schilder'sCool Geldermalsen
Poppenbouwing 3A
4191 NZ Geldermalsen
Praktijkdocent: Hans Hoogwerf

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Aanstaaend leraar	4
2.1 Persoonlijk	4
2.2 Aanstaaend leraar	5
2.3 Het beroepsonderwijs	6
3. Mijn leerdoelen	7
4. Wensen en behoefte van de werkplek.....	8
4.1 Wensen.....	8
5. Competenties	9
1. Interpersoonlijk competent	9
2. Pedagogisch competent	10
3. Vakinhoudelijk en didactisch competent	11
4. Organisatorisch competent.....	12
5. Competent in samenwerken met collega's.....	13
6. Competent in de samenwerking met omgeving	14
7. Competent in reflectie en ontwikkeling.....	15
6. Vooruitkijken naar het derde jaar	16
6.1 Swot.....	17
7. Slot.....	18
8. Bijlage	19
1. Leerervaring Docentendag	20
2. Leerervaring Entree leerlingen begeleiden	22
3. Leerervaring Houtimitatieles.....	23
4. Leerervaring PSO dagen	24
Concepties	25
Opvattingen over leren	25
Opvattingen over onderwijzen.....	26
Professioneel zelfbeeld	27
Resultaat.....	28

1. Inleiding

Aan het eind van het jaar blik ik terug op mijn leerproces van het afgelopen studiejaar. Ik ga na wat ik geleerd hebt, hoe mijn leerproces is verlopen, welke leerdoelen ik wel/niet hebt gerealiseerd en hoever ik sta in mijn competentieontwikkeling. Ook ga ik na of mijn denkbeelden over het beroepsonderwijs en over leren en onderwijzen, is veranderd. Tot slot kijk ik vooruit naar het derde studiejaar.

In het leerverslag besteed ik aandacht aan de volgende punten:

- Leerdoelen, competenties en thema's beroepsonderwijs
- Resultaten van de eindevaluatie
- Leerervaringen
- Vooruitblikken op de toekomst

Dit document is mijn persoonlijke leerportfolio over mijn onderwijsstage in 2014/2015. Deze onderwijsstage vond plaats op Schilder'sCool Geldermalsen.

2. Aanstaand leraar

Binnen dit hoofdstuk beschrijf ik mijn ervaringen binnen het onderwijs en mijn opvattingen over het leren van leerling.

Om een goede leraar te kunnen worden, is het van essentieel belang dat ik mezelf als aanstaande leraar goed leer kennen. Ik moet erachter zien te komen; wat ik belangrijk vindt in het onderwijs, hoe ik mezelf zie als aanstaand leraar en welke opvattingen ik heb over leren en onderwijzen. Het beeld dat leraren van zichzelf hebben en de opvattingen die ze erop nahouden over leren en onderwijzen, zijn van grote invloed op de manier waarop ze hun onderwijs inrichten.

2.1 Persoonlijk

Ik ben Vera Berkeveld, vierentwintig jaar oud en woonachtig in Utrecht. Ik zal mezelf willen voorstellen als een zelfstandige gedreven vrouw die weet wat zij wil. Op dit moment ben ik tweedejaars studente aan de PTH Fontys, te Eindhoven. Dit betekent dat ik in de hoofdfase van de opleiding zit.

De PTH (Pedagogische Technische Hogeschool), leidt op tot 2^e graad Leraar Technische Beroepsonderwijs of tot aansturende factor in een technisch bedrijf.

Vóór deze opleiding heb ik een MBO niveau 4 studie gevolgd aan het Nimeto in Utrecht. Hier heb ik mijn Meesterschilder diploma behaald. Dit is het hoogst mogelijke dat je kunt halen, in de schildersbranche. Ik wilde dit graag halen, dus heb ik er hard mijn best voor moeten doen.

Door de projecten die ik toen heb uitgevoerd, weet ik al veel over het decoratie- en restauratie schilderen. Deze opgedane kennis wil ik gaan toepassen in mijn huidige opleiding. Tijdens de opleiding tot leraar, wil ik mijn kennis verbreden binnen het schildersvak en meer ingaan op de stof.

In de propedeusefase heb ik gemerkt dat de doelgroep VMBO mij erg aansprak. Ik vind het interessant hoe deze doelgroep zich ontwikkelt en vind het fijn om te merken dat ik hier ondersteuning in kan bieden. In mijn vrije tijd bijvoorbeeld, heb ik wel eens met jongeren te maken. Ik vind het goed om te merken dat ik dan als een soort vertrouwenspersoon kan optreden. Door mijn eigen ervaringen en een redelijke mensenkennis, kan ik ze vaak helpen.

De ontwikkeling van VMBO leerling naar een MBO leerling, wil ik binnen deze stage op de voet gaan volgen. Hoe ontwikkeld een kind zich naar volwassenheid en wat zijn de voor- en nadelen die deze ontwikkelingen met zich meebrengen?

Ik weet niet of ik na mijn opleiding gelijk in het onderwijs terecht kom. Het spreekt mij meer aan, om eerst het bedrijfsleven in te gaan. Daarnaast heeft het voordelen dat, als ik daarna voor de klas sta, meer kennis heb over bedrijven. Ik vind het leuk en interessant om jongeren aan te sturen in hun loopbaan, maar ik weet niet of ik dat gelijk zou kunnen doen.

2.2 Aanstaaend leraar

Als leraar vind ik het belangrijk de leerlingen met actieve werkvormen te laten werken. Daarbij is het belangrijk de leerlingen theorie te laten leren, die ze daarna kunnen toepassen in de praktijk. Zo ervaart de leerling dat de theorie ook van belang is binnen de opleiding tot schilder. De overdracht van kennis is belangrijk, maar staat daarin niet centraal. De leerling moet tenslotte zelf de aanknopingspunten zien.

De leerlingen kunnen klassikaal instructie krijgen, maar moeten daarna de tijd krijgen om zelfstandig te kunnen werken aan projecten. Samenwerken is ook een onderdeel in de les. Zo kan ik de leerlingen vragen bepaalde instructies aan elkaar te herhalen.

Ik ben enthousiast over mijn vak en vind het daarom ook leuk om dit over te dragen. Zelf weet ik nog niet alles binnen de schildersbranche, daarom vind ik het interessant om te zien wat collega's mij hierover kunnen vertellen. Vakinhoudelijk zou ik me nog meer willen ontwikkelen. Ik wil me meer concentreren op het voorbereiden van lessen en programma's willen ontwikkelen die de leerlingen aanspreken.

Het reflecteren op mijn eigen leerproces binnen het onderwijs vind ik erg belangrijk. Soms vind ik het lastig om met opbouwende feedback om te gaan, maar ik wil ook graag weten hoe ik het doe en wat ik de volgende keer kan verbeteren.

De pedagogisch gerichte leraar is een leraar die de uitvoering van haar beroep baseert op kennis en vaardigheden om sociale, emotionele en morele ontwikkeling van leerlingen te ondersteunen. Ik vind het nodig dat een leerling zich op elk front kan ontwikkelen en daarin redelijk vrij wordt gelaten. Ik zal hier wel duidelijke richtlijnen in opstellen.

Wat mij motiveert zijn de nieuwe innovaties binnen mijn vakgebied. Hierover wil ik meer leren en de producten testen. Dit enthousiasme wil ik overbrengen op mijn leerlingen. Daarmee wil ik bereiken dat de leerlingen met een goed gevoel naar de opleiding komen en dat ze het gevoel hebben daar iets nieuws te komen leren.

Ik verwacht van mezelf dat ik in de toekomst zelfstandig praktijk- en theorielessen kan verzorgen binnen mijn vakgebied.

Uit een onderzoek naar mezelf dat ik gedaan heb¹, kwam naar voren dat ;

- Het leren van leerlingen vooral gebeurt door de theorie toe te passen in de praktijk. Het toepassen van kennis is wordt gezien als de belangrijkste leeractiviteit van leerlingen.
- Het actief leren van leerlingen centraal staat. Leerling ontwikkelen op een actieve manier kennis en vaardigheden door zelf leeractiviteiten te ondernemen en door betekenis te geven aan ervaringen op de werkplek.
- Ik als docent meer begeleid, terwijl de leerlingen actief richting geven aan het eigen leerproces. Samenwerkend leren staat centraal.
- Ik als de vakgerichte docent de uitoefening van mijn beroep baseer op vakinhoudelijke kennis en vaardigheden.
- Ik als de pedagogisch gerichte docent de uitoefening van mijn beroep baseer op kennis en vaardigheden om de sociale, emotionele en morele ontwikkeling van leerlingen te ondersteunen.

¹ Zie bijlage; Concepties

2.3 Het beroepsonderwijs

Binnen het beroepsonderwijs zijn leraren verplicht elk jaar een opfriscursus of meeloopdag te volgen. Ik vind dit erg positief. Als leraar kun je erg vastroesten in je eigen gewoontes of handelingen, terwijl deze in de praktijk vaak zijn vernieuwd. Door een opfriscursus komen docenten met nieuwe producten in aanraking en kunnen deze kennis weer toepassen in hun lessen. Ook kunnen de docenten met bedrijven en andere scholen in gesprek gaan over het onderwijs en hoe ze dit kunnen verbeteren.

De werkvormen die tegenwoordig worden toegepast zijn veel functioneler dan vroeger. De leerlingen leren veel zelfstandiger te leren en ontwikkelen zich op hun eigen tempo. Ze moeten in bepaalde opzichten samenwerken en leren dit ook in de opleiding. Wel vind ik dat de leerlingen hierin goed ondersteund dienen te worden. Anders krijgen de leerlingen teveel vrijheid. De leerlingen op het VMBO en MBO hebben structuur en evenwicht nodig. Bij teveel vrijheid weten ze niet wat er gedaan dient te worden en kunnen ze zich met andere zaken gaan bezig houden.

Uit eigen ervaring weet ik dat, toen ik zelf op het VMBO zat, er duidelijke regels en kaders gesteld moesten worden. Naarmate ik ouder werd, wist ik beter hoe ik moest leren en ging ik me daar meer op concentreren, daardoor had ik niet meer de strakke kaders nodig. Op het MBO moest de structuur nog wel worden aangegeven, maar ik was vrijer in het maken van eigen keuzes. Nu op het HBO heb ik daar nog meer vrijheid in gekregen. Hiermee wil ik zeggen, dat het erg ligt aan de doelgroep en de leeftijd van de leerlingen, in hoeverre ik ze vrijheid geef.

3. Mijn leerdoelen

Wat mij bezig houdt in het onderwijs is vooral het overbrengen van mijn kennis. Hierdoor kan het zijn dat ik stappen te snel maak voor mijn leerlingen. Ik kan enthousiast doorratelen en kan vergeten dat de leerlingen nog niet op een bepaald niveau zitten. Soms moet ik dus een stapje terug nemen in mijn uitleg.

Op mijn stage binnen het VMBO merkte ik dat ik soms wat te lief voor mijn leerlingen was. Ik zie soms dingen door de vingers, waar ik eigenlijk gelijk iets over moet zeggen. Ik vind het moeilijk mij autoritair op te stellen tegenover een groep.

Wat ik belangrijk vind binnen mijn stage is om veel te overleggen met collega's. Ik wil graag weten wat ik de volgende keer kan verbeteren binnen mijn instructies en de omgang met de leerlingen. Ook merk ik dat ik soms productkennis mis om mijn leerlingen goed te kunnen ondersteunen in het schildersvak. Op het VMBO was dit nog niet aan de orde. Binnen het MBO is dit meer van belang.

Mijn persoonlijke doelen voor deze MBO onderwijsstage zijn:

Strenger optreden bij ongewenst gedrag

Ik moet me tegenover mijn leerlingen strenger opstellen. Ik merk dat, wanneer dit niet gebeurt, ze mij kunnen gaan uittesten. Ik vind dat ik duidelijke regels moet opstellen, dit geeft mij ook meer rust.

- Ik wil dit verwezenlijken door beter op te letten tijdens de lessen en de leerlingen gelijk te corrigeren. Ik wil daar consequenter in worden.

Materialenkennis opdoen

Ik wil meer materialenkennis opdoen. Ik wil vooral bepaalde verfproducten en hun systemen uit mijn hoofd kennen. Er bestaan verschillende verfmerken. Ik wil kijken wat nu specifiek de verschillen tussen deze merken zijn.

- Ik ga dit verwezenlijken door meer te experimenteren met het product. Ik zou eerst etiketten moeten bestuderen, voordat ik de producten aan de leerlingen meegeef.

Meer klassikaal les geven, instructies geven

Tijdens mijn VMBO stage heb ik vooral ondersteuning gegeven. Dit kwam ook mede doordat ik maar één dag in de week meeliep. Dit jaar wil ik me meer gaan focussen op klassikaal les geven. Dit zullen vooral praktijkinstructies worden.

- Ik ga dit verwezenlijken door samen met mijn collega's in te plannen wanneer ik een instructie kan geven. Zo kan ik deze ook goed voorbereiden, en kunnen we deze nabespreken.

4. Wensen en behoefte van de werkplek

In dit hoofdstuk geef ik aan welke wensen en behoefte Schilder^sCool Geldermalsen kenbaar heeft gemaakt. Ik heb vooral met mijn begeleider Hans Hoogwerf hierover gesproken.

Binnen de Schilder^sCool opleiding, leren de leerlingen verschillende competenties aan. Deze worden stap voor stap aan de gehele groep aangeboden. Hierdoor werkt de groep samen naar een einddoel toe. Hierin worden de leerlingen die wat langzamer zijn ondersteund. De leerlingen die wat sneller zijn, krijgen extra taken om hun vaardigheden uit te breiden.

Schilder^sCool ontwikkelt plannen voor beter onderwijs, voor de verschillende vestigingen binnen Nederland. Zo is Schilder^sCool Geldermalsen op dit moment gestart met een samenwerking met ROC in Leusden.

De praktijkdocenten binnen Schilder^sCool staan open voor vernieuwingen. De theoriëdocenten (van het ROC Geldermalsen) zijn hier wat minder happig op. Schilder^sCool Geldermalsen ontwikkelt zich traag. Er veranderen wel eens wat kleine dingen, maar echt grote beslissingen worden er (nog) niet genomen.

Binnen de opleiding worden de aanstaande schilders ondersteund in hun sociale vaardigheden. Zo wordt geacht mij met u en mevrouw aan te spreken, ook al zijn sommige van hen ouder dan ikzelf. Dit is nodig om de leerlingen aan te leren om onbekende mensen netjes aan te spreken.

Ook hun werktijden zijn erg strikt. Dit wordt genoteerd en bij veelvoudig te laat komen volgt er een persoonlijk gesprek met de betreffende leerling.

4.1 Wensen

Van mij verwacht de school dat ik relevante onderwijsproducten aandraag, die ze gelijk tot hun beschikking hebben en toe te passen zijn in de praktijklessen. Het is de bedoeling de theorie van het ROC te koppelen aan de praktijk die Schilder^sCool verzorgt. Daarbij is het van belang, speciaal aandacht te schenken aan leerlingen met een leer- of gedragsstoornis.

De school biedt mij de ruimte om deze onderwijsproducten te onderzoeken en aan te dragen. Hierbij is het voor mij belangrijk te overleggen met de praktijkdocent. Hij kan mij sturing bieden in het onderzoek.

Verder is het de bedoeling dat ik de lessen op woensdag en donderdag in de praktijk zal meedraaien. In een paar gevallen zal ik op het ROC ondersteuning bieden aan leerlingen met een achterstand. Ik zal assisteren in de praktijkinstructie en zo nodig ook zelf instructies geven.

Doordat de instructies klassikaal worden gegeven kan ik werken aan mijn leerdoel; klassikaal lesgeven. Hierbij is het van belang de groep te interesseren en mijn vaardigheden als leraar uit te breiden. Bij de instructie van de leermeester, bied ik hulp waar nodig en ondersteun ik de leerlingen tijdens de uitvoering van de opdrachten.

Ook kan ik, als ik de groep lesgeef, meer letten op ongewenst gedrag. Ik zal daarin moeten leren de leerlingen direct hierop aan te spreken. Ik zal wat sterker in mijn schoenen moeten staan en me autoritair opstellen.

Tijdens het voorbereiden van mijn les, heb ik materialen nodig. Om mijn materialenkennis te versterken, zal ik meer het magazijn in moeten duiken om te kijken welke soorten verf er bijvoorbeeld aanwezig zijn.

5. Competenties

Binnen dit hoofdstuk bespreek ik de competenties van de hoofdfase. Daarin beschrijf ik de competenties waar ik aan wilde werken tijdens deze onderwijsstage.

In dit leerportfolio blik ik terug op de stage die ik liep binnen het MBO. Heb ik de gestelde competenties behaald? En hoe heb ik deze behaald?

1. Interpersoonlijk competent

Student stimuleert, bij groepen leerlingen tot gewenst gedrag, zowel individueel als groepsgewijs, zodat er een op samenwerking gerichte sfeer ontstaat. De student beheerst enkele professionele gespreksvaardigheden.

B 1.3 Bevordert communicatie door bijvoorbeeld te luisteren, samen te vatten en door te vragen.

B 1.6 Herkent en benoemt gedragspatronen van individuen en van groepen.

B 1.7 Corrigeert ongewenst gedrag en waardeert gewenst gedrag.

Vooraf aan punt B 1.7 wil ik deze stage mijn aandacht aan besteden.

Ik wil dit verwezenlijken door beter op te letten tijdens de lessen en de leerlingen gelijk te corrigeren.

Dit zal met kleine stappen gaan, maar ik zou daar consequent in moeten zijn.

Reflectie

Binnen deze stage heb ik gemerkt dat ik het moeilijk vind mij autoritair op te stellen tegenover de leerlingen. Ik ben nog niet zeker over mijn capaciteiten en dit merken de leerlingen. Soms was het zelfs zo erg, dat een leerling bepaalde dingen wel bij mij deed, maar niet bij de praktijkdocent. Bijvoorbeeld het gebruik van de mobiele telefoon. Ik corrigeerde het gedrag wel, maar soms wilde de leerling niet naar mij luisteren.

Ik heb met verschillende groepen en leerlingen gewerkt. Daarin merkte ik dat ik mij bij bepaalde groepen zekerder gedroeg dan bij een andere groep. Dit kwam doordat bepaalde leerlingen mij onzeker maakten. Door bijvoorbeeld stoer te gaan doen tegen hun klasgenoten.

In het vervolg moet ik vanaf dag één consequent zijn in mijn regels. Door in het begin streng op te treden, kan ik later de touwtjes wat meer laten vieren. De leerlingen en ik waren iets te amicaal. Waardoor de regels wat meer op de achtergrond bleven.

Ik merk dat ik moeilijk boos kan worden of orde kan houden, wanneer ik een hele groep in mijn eentje moet begeleiden. Nu waren er zeker meer factoren waardoor de groep extra druk werd. In het vervolg wil ik meer gaan trainen in het strenger optreden tijdens ongewenst gedrag.²

Beoordeling SPD: Goed.

Beoordeling student: Voldoende.

Straalt meer zekerheid uit.

Individueel begeleiden erg sterk, klassikaal nog een verbeterpunt.

² Zie bijlage: Leerervaring PSO dagen

2. Pedagogisch competent

De student heeft een beeld van het sociale klimaat binnen groep leerlingen en verbetert met hulp van de leraar het leef- en werkklimaat door de situatie te analyseren en een aanpak te kiezen. Verder heeft de student een duidelijk beeld van individuele leerlingen en de zorgstructuur en benoemt de meest voorkomende, alledaagse ontwikkeling- en gedragsproblemen en verleent steun aan deze leerlingen. De student verwoordt zijn opvattingen en vanuit welke normen en waarden hij daar vorm aan geeft.

B 2.4 Bespreekt normen en waarden met leerlingen.

B 2.8 Herkent en benoemt enkele ontwikkeling- en gedragsproblemen bij leerlingen en bespreekt die met zijn begeleider.

B 2. Beschrijft de zorgstructuur in de school en handelt volgens de afspraken die daarbinnen gemaakt worden.

Binnen het ontwikkelen van het beroepsproduct, zal ik me vooral bezighouden met punt B 2.8.

Reflectie

Tijdens het onderzoek heb ik me geconcentreerd op de niveau 1 leerling binnen de niveau 2 groep. Deze gedroeg zich anders dan zijn medeleerlingen. Dit had vooral te maken met zijn niveau, maar ook zijn achtergrond speelde daar een rol in.

Er werd vaak met de leraren over verschillende (probleem)leerlingen gesproken. Daarbij werd ik, als ik op de werkplek aanwezig was, altijd betrokken. Wat ikzelf concludeerde in de lessen, bleek dan vaak ook bij de andere docenten een knelpunt te zijn.

Pedagogisch kan ik zeker nog sterker worden. Ik heb in deze periode erg veel aangeleerd. Dit kwam mede omdat ik een begeleider had, waarmee ik op een lijn zat. Deze had een bepaalde structuur tijdens het lesgeven, die ikzelf ook graag zou hanteren. Bijvoorbeeld als er een opstootje in de klas was, ging de docent met beide partijen in gesprek om daarna tot een oplossing te komen.

Aan het eind een praktijkles die ik had gegeven, riep ik alle leerlingen bij me om te bespreken wat ze van die les hadden gevonden. Ik hoorde van bijna alle leerlingen dat ze dit als erg positief hadden ervaren. Ook de manier waarop ik het had uitgelegd vonden ze erg prettig, vooral dat de uitleg niet te lang van stof was, ik vertelde precies genoeg³.

Tijdens de stage kwamen er ook vaak momenten voor, dat ik leerlingen individuele begeleiding gaf. Een goed voorbeeld is de begeleiding van entreeleerlingen, die op de school wilden instromen. Ze hadden mij gevraagd of ik de leerlingen wegwijs wilde maken op de school en hen instrueren in de taken die ze dienden uit te voeren. Ik merkte tijdens de begeleiding dat individueel begeleiden een sterke competentie van mij blijkt te zijn. Ik vind het fijn om één op één te werken en vind het niet erg iemand de instructie nog eens voor te doen.

In het vervolg zou ik daarom zeker nog eens deze taak op me nemen. Ik ben geduldig met de opdrachten en vind het prettig om een klein aantal leerlingen intensief te begeleiden.⁴

Beoordeling SPD: Goed.

Beoordeling student: Voldoende.

Biedt duidelijke structuur

Strenger optreden, en eigen regels bepalen.

³ Zie bijlage: Leerervaring Houtimitatieles

⁴ Zie bijlage: Leerervaring Entreeleerlingen begeleiden

3. Vakinhoudelijk en didactisch competent

De student laat zien dat hij boven de leerstof staat. Hij legt verbanden tussen praktijk en theorie, maar ook tussen zijn eigen leerstof en aanverwante leerstof. Hij ontwerpt complexe leertrajecten en bij de uitvoering ervan zorgt hij voor variatie, heldere opbouw, ondersteuning en evaluatie van het leerproces. Hij betreft hierbij de leerlingen.

B 3.2 Ontwerpt complexe onderwijsleertrajecten.

B 3.4 Ontwikkelt eenvoudige beoordelingsinstrumenten.

B 3.10 Schakelt waar nodig tussen theorie en praktijk.

B 3.13 Ondersteunt leerlingen in hun leerproces door leervragen te signaleren.

B 3.15 Observeert en analyseert (vakspecifieke) leerproblemen.

Deze punten zijn van toepassing op mijn product dat ik ga onderzoeken en opleveren, namelijk het schrijven van een leertraject voor een niveau 1 leerlingen binnen een niveau 2 groep.

Reflectie

In de stage heb ik kunnen aantonen aan deze competentie te voldoen. In mijn onderwijstaken heb ik laten zien een degelijk onderzoek te kunnen doen. Hierin heb ik vooral gelet op de vormgeving van het leerproces van de leerlingen binnen Schilder'sCool.

Het schakelen binnen mijn vakinhoudelijke kennis en onderwijsvaardigheden wordt steeds beter. Ik weet sneller oplossingen bij problemen te vinden en kan daardoor de docent meer ondersteuning bieden.

Als leerlingen iets vragen, weet ik steeds meer te vertellen over het vak. Tijdens de instructies van de praktijkdocent, keek ik mee om de technieken eigen te maken. Verspringend behang aanbrengen bijvoorbeeld. Dit heb ik in de praktijk nooit zelf gedaan. Doordat ik het een keer heb gezien, kan ik het nu ook uitleggen. Ik pak bepaalde handelingen erg snel op, dit werkt vaak in mijn voordeel.

11

Omdat mijn begeleider ziek was, heb ik een dag de leerlingen kunnen lesgeven. Ik had daar een Houtimitatieles voor bedacht. Dit omdat ik hier zelf mee bekend ben en er veel over weet.

Omdat de leerlingen veel weten over het schilderen is het een uitdaging om iets nieuws voor hen te verzinnen. Nu wilde ik graag een gehele les uitvoeren, ook omdat ik dit nog veel moet trainen voor mijn competenties. Mijn instructie verliep op rolletjes. Ik had verwacht dat ik veel zou moeten denken over hoe ik het moest uitleggen. Maar omdat ik had gemerkt dat de leerlingen in de theorieles erg goed werkten, maakte mij dit zelfverzekerd.

Ik zou meer van dit soort praktijkinstructies willen geven, omdat ik veel van deze technieken weet. Ik sta dan rustig voor een groep en weet mijn doelen beter te verwezenlijken.⁵

Beoordeling SPD: Voldoende.

Beoordeling student: Voldoende.

Meer blijven ontwikkelen, gaat goed.

Meer ontwikkelen in de lesstof van niveau 1,2,3.

⁵ Zie bijlage: Leerervaring Houtimitatie

4. Organisatorisch competent

De student hanteert een voor de leerlingen bruikbare vorm van time- en taakmanager. Hij richt de leerwerkruimte op een veilige, doelmatige manier in en stemt activiteiten en leeromgeving op elkaar af waarbij hij ruimte biedt aan de leerlingen. Ook houdt hij leerling-administratie bij. Hij is actief betrokken bij de organisatie van buitenschoolse activiteiten.

B 4.2 Houdt zich aan de regels en spreekt ook de leerlingen daarop aan.

B 4.7 Legt in eigen woorden de organisatie en de aanpak van klassenmanagement van zijn onderwijs uit.

Punt B 4.2 heb ik ook in mijn leerdoelen benoemd. Hier wil ik tijdens de lessen aan gaan werken.

Reflectie

Tijdens een docentendag van Schilder'sCool heb ik aan deze competentie kunnen werken. Mijn activiteiten voor die dag waren; de gasten ontvangen en wegwijs maken in het gebouw, de tijd in de gaten houden voor het wisselen van de workshops en ondersteunen van de verschillende voorbereidingen.

Ik heb hiervan geleerd dat het heel belangrijk is om een goed tijdsschema van te voren op te stellen. Wanneer ik me hieraan probeer te houden moet ik op tijd de activiteit afronden.⁶

Beoordeling SPD: Goed.

Beoordeling student: Goed.

Denkt voldoende mee in de voorbereidingen.

⁶ Zie bijlage: Leerervaring Docentendag

5. Competent in samenwerken met collega's

De student neemt deel aan de werkzaamheden van een team binnen de school en werkt volgens de afspraken van de school. Verder neemt hij deel aan (intervisie) bijeenkomsten.

B 5.2 Vraagt hulp en biedt hulp aan collega's.

B 5.6 Verkent en beschrijft de visie en ontwikkeling van zijn school.

Deze punten zijn in deze schoolstage voor mij van belang.

Reflectie

De praktijkdocent heeft geen andere praktijkcollega, daarom heeft hij mij altijd betrokken in zijn werkzaamheden. Zo kreeg ik een goede indruk van wat hij allemaal voor taken had binnen het opleidingsbedrijf. Eigenlijk schrok ik een beetje van de hoeveelheid taken die deze ene persoon toegewezen kreeg. Naast het uitvoeren en voorbereiden van lessen had deze ook de volgende taken; voorlichtingen geven, werkplaats bijhouden, leerlingenadministratie bijhouden, woordvoerders te woord staan, leveranciers bellen. Als er iets tussendoor kwam, kwamen de andere medewerkers vaak ook nog om andere dingen vragen. Dit is ontstaan omdat het een kleine onderwijsinstelling is. Eigenlijk hebben ze te weinig werknemers voor het aantal taken. Een erg intensieve baan, die ikzelf geen vijf dagen in de week zou willen doen. Tijdens zijn werkzaamheden heb ik hulp geboden waar dat kon.

Beoordeling SPD: Goed.

Beoordeling student: Goed.

Voelt als een collega. Ik voel me geheel betrokken bij de organisatie.

6. Competent in de samenwerking met omgeving

De student is betrokken bij het overleg tussen school, leerling en bedrijven of instellingen waar de leerling (in het kader van zijn opleiding) mee te maken heeft.

B 6.2 Raadpleegt al aanwezige informatie en registreert nieuwe informatie.

Dit punt heeft vooral met de niveau 1 leerlingen te maken en het onderzoek dat ik naar dit niveau ga doen.

Reflectie

In mijn stageperiode werden er PSO (praktische sector oriëntatie)dagen gehouden. Dit werd in samenwerking met externe scholen gedaan. Er kwamen dan leerlingen van Vmbo-scholen kijken of het beroep hen aansprak.

Mijn taak deze week was om onze leerlingen te begeleiden in het uitvoeren en voordoen van de opdrachten die de Vmbo'ers diende te doen. Op dat moment liepen zowel de schilders(niveau 2), als de gezellen(niveau3) in de praktijk. Voor mij was het soms lastig om de jongens goed aan het werk te zetten. Er kwamen soms maar vijf VMBO leerlingen binnen, zelf had ik meer leerlingen lopen dan dat ze konden begeleiden. Dan werd er vaak, vooral door de schilders, geklierd.⁷

Beoordeling SPD: Goed.

Beoordeling student: Goed.

Prima. Zeker verbetering.

⁷ Zie bijlage: Leerervaring PSO dagen

7. Competent in reflectie en ontwikkeling

De student onderzoekt met hulp van collega's en begeleiders zijn werkzaamheden en zijn opvattingen. Hij benoemt in zijn portfolio en POP de sterke en zwakke punten. Hij illustreert leervragen en voorbeelden en ervaringen uit verschillende kenmerkende situaties. Hij legt verbanden tussen praktijk en theorie.

B 7.2 Reflecteert systematisch op eigen gedrag en betreft in zijn reflectie de feedback van anderen.

B 7.3 Weet aan te geven op welke punten de eigen competentie verbeterd kan worden.

B 7.7 Volgt ontwikkelingen rond zijn vak en docentschap.

Ook dit jaar wil ik weer naar de Savantis Docentendag. Dit is een dag speciaal ingericht voor het onderwijs binnen de schildersbranche. Vermoedelijk ga ik daar samen met Hans Hoogwerf heen.

Reflectie

Helaas is het er niet van gekomen om naar een docentendag te gaan. In maart en oktober organiseert Savantis waarschijnlijk weer een dag. Daar wil ik zeker naar toe gaan.

In de pauzes sprak ik vaak met Hans over de ontwikkelingen binnen mijn vakgebied. Hij wist dat mijn verfkennis niet breed is, daarom liet hij mij bijvoorbeeld een lijst met materiaal samenstellen. Ook vroeg hij hoe ik dingen ervaren had en gaf tips bij mijn instructies, of hoe ik bepaalde instructies het beste kon aanpakken.

Tijdens de stage dacht ik me wel eens aan competenties waar ik nog meer aan kon werken, maar door de drukte op de werkplek kwam ik hier niet aan toe. Ik wilde mij pedagogisch meer ontwikkelen. Daarom heb ik mijn onderzoek vooral thuis uitgevoerd.

Beoordeling SPD: Goed.

Beoordeling student: Voldoende.

Is zeer zelf reflecterend ingesteld.

6. Vooruitkijken naar het derde jaar

Dit leerverslag neem ik mee naar het derde jaar. In dat jaar ligt de aandacht op het leren ontwikkelen en uitvoeren van leerling-gericht onderwijs. Daartoe werk ik aan een authentieke taak in het beroepsonderwijs. Voor het maken van een goede keuze voor de authentieke taak, is het leerverslag een hulpmiddel. Het leerverslag levert aanknopingspunten op om na te denken over leerdoelen en over competenties waaraan ik nog moet werken. Ook is het belangrijk na te denken over welke kennis ik wil verwerven om goed te functioneren in de onderwijspraktijk.

Dit jaar heb ik erg veel vooruitgang geboekt. Volgend jaar wil ik me verder gaan ontwikkelen. Daarom heb ik gekeken naar:

- Aan welke competenties wil ik volgend jaar extra aandacht besteden?
- Waar moet ik extra op letten om te voorkomen dat mijn ontwikkeling belemmerd wordt ?

Binnen deze stage zijn de volgende punten naar voren gekomen;

Positieve punten:

- Zeer betrokken naar de leerlingen toe
- Actieve houding
- Individuele begeleiding van leerlingen

Verbeterpunten:

- Persoonlijk overwicht
- Praktijkervaring

Afspraken:

- Met meer praktijkervaring starten (kan wellicht opgedaan worden in de bedrijfsstage).
- Houding en stemgebruik.

Ik vind dat ik nog niet over de nodige vaktechnische kennis beschik. Hier wil ik tijdens mijn bedrijfsstage en mijn stage in het 3^e jaar meer aan gaan werken.

6.1 Swot

SWOT staat voor de Strength, Weaknesses, Opportunities en Threats. Dit zijn de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen voor mijn ontwikkelingen. Het is een methode om duidelijk weer te kunnen geven wat de verbeterpunten zijn voor mij en daarbij wordt er ook gekeken naar de mogelijkheden die een komende stageplaats te bieden kan hebben.

Strengths

Mijn sterke punten:

- Geduldig.
- Zeer betrokken naar de leerlingen toe
- Actieve houding
- Individuele begeleiding van leerlingen

Weaknesses

Mijn zwakke punten:

- Vakkennis moet uitgebreid worden. Praktijkervaring
- Strenger zijn is af en toe nodig. Persoonlijk overzicht

Opportunities

Mijn kansen:

- Een stageplaats waarin ik kan ontwikkelen in mijn vakgebied
- Meer op stemgebruik en houding letten
- Duidelijke regels hanteren

17

Threats

Mijn bedreigingen:

- Een stageplaats waarbij ik geen vakkennis kan opdoen
- Een stageplaats waarbij ik onvoldoende begeleiding krijg
- Leerlingen lopen over me heen als ik geen regels opstel

7. Slot

U heeft in dit leerportfolio kunnen lezen over mijn visie op onderwijs, mijn gestelde doelen, de competenties en mijn doelen voor de volgende stageperiode.

Hierbij hoop ik elke betrokken partij binnen deze samenwerking genoeg te hebben geïnformeerd.

Student: Vera Berkeveld

Namens de PTH: Fieke Koolen

Namens Fontys: Theo Dumoulin

Namens Schilder^sCool: Hans Hoogwerf

8. Bijlage

- Leerervaring Docentendag
- Leerervaring Entreeleerlingen begeleiden
- Leerervaring Houtimitatieles
- Leerervaring PSO dagen
- Concepties

1. Leerervaring Docentendag

18-11-2014

Ik loop op dit moment stage bij Schilder^sCOOL te Geldermalsen. Schilder^sCOOL is een opleidingsbedrijf van en voor de bedrijfstak schilderen en onderhoud.

De coöperatieve vereniging heeft twaalf opleidingslocaties verspreid door Nederland.

Op 29 oktober organiseerde het landelijke team van Schilder^sCOOL een docentendag voor alle vestigingen. Deze werd gehouden in de nieuwe vestiging in Leusden.

Ik was deze dag de enige stagiaire. Het was voor de docenten de bedoeling de workshops volledig te volgen. Ik werd daarom door de directeur van mijn vestiging gevraagd om deze dag aanwezig te zijn om voorbereidingen te treffen en als een gastvrouw op te treden. Aangezien ik dit als een uitdaging zag, stemde ik hiermee in.

Mijn activiteiten voor de dag waren ; de gasten ontvangen en wegwijs maken in het gebouw, de tijd in de gaten houden voor het wisselen van de workshops en ondersteunen van de verschillende voorbereidingen. Ik was direct betrokken bij de directeur (tevens ook de directeur van de vestiging in Leusden) en het hoofd van het landelijk team. Deze hadden een bepaald idee over hoe alles moest worden vormgegeven en hadden een planning voor de dag opgesteld.

Toen de dag begon merkte ik dat ik het erg fijn vond om als een soort aanspreekpunt te fungeren. Toevallig kende ik al veel docenten van de andere vestigingen. Dit komt omdat deze vaak naar de docentendagen van Savantis gaan, waar ik ook heen ga.

Er werden drie workshops gegeven. Deze waren verspreid over het gebouw. Per workshop was er anderhalf uur ingepland. Dit moest ik in de gaten houden. Mijn strategie was om eerst bij een workshop aan te sluiten, zo leerde ik ondertussen de organisatie beter kennen, waarna ik naar de andere workshops liep om aan te geven dat het bijna tijd was om te wisselen. Binnen deze dag werd er vooral gepraat over, hoe wij als Schilder^sCOOL, leerlingen van het VMBO kunnen kennismaken met het schildersvak. Daarbij kon ik met mijn opgedane kennis van vorig jaar (toen liep ik stage binnen een VMBO) een bijdrage leveren aan de activiteiten. Ook de lessen op de PTH hielpen mij bij het ondersteunen van de activiteiten en discussies.

Daarnaast moest ik goed opletten wanneer ik een workshop verliet en hoeveel tijd de verschillende workshops in beslag namen. Het doel was om deze niet te laten uitlopen, zodat de dag geolied zou verlopen.

Aan het einde van de dag sprak mijn directeur haar waardering naar mij uit over mijn verrichte werkzaamheden. Ze had dit als erg prettig ervaren. De leidinggevende van het landelijk team had het zelfs zo op prijs gesteld dat ik voor meerdere evenementen van Schilder^sCool werd gevraagd.

Ik heb hiervan geleerd dat het heel belangrijk is om een goed tijdsschema van te voren op te stellen. Wanneer ik me hieraan probeer te houden moet ik op tijd de activiteit afronden.

Als ik dit betrek op mijn lessen kan ik hier zeker van leren. Wanneer ik een voorbereidingsformulier schrijf, vind ik het altijd moeilijk de tijd in te schatten. Zo gaf ik een keer een theorieles over restauratie aan mijn medestudenten. Ik had hier twee uur voor geplant. Door mijn enthousiasme vergat ik door te vragen en was ik binnen een uur klaar met mijn les. Vanwege dat ik wel eens worstel met de planning van een activiteit, was dit een grote uitdaging.

Ik heb gemerkt dat als ik op het juiste moment aangeef het werk af te ronden, we niet uitlopen in de tijd. Binnen de lessen wil ik dit gaan toepassen als er pauze gehouden moet worden.

Ik vind dit een sterke leerervaring, omdat ik verschillende aspecten die belangrijk zijn binnen mijn vak, ben gaan doorgronden. Zo heb ik de tijdsbepaling van een activiteit weten te kaderen, wanneer er moet worden afgerond en hoelang de activiteit duurt.

Ik heb stof tot nadenken, wat wil ik met deze nieuwe inzichten gaan doen? Ik heb overwogen welke taken mij aanspraken in de activiteit en hoe ik dit kan gaan toepassen in mijn onderwijs.

Binnen mijn lessen op het VMBO en MBO wil ik meer lesvoorbereidingen schrijven met bepaalde tijdsindelingen. Het VUT-model en scenariogestuurde lessen (Handboek voor Leraren, Walter Geerts 2013) zou ik graag willen gaan uitproberen.

Ik heb gemerkt het leuk te vinden om een aanspreekpunt te zijn tijdens de docentendag. Dit zou ik ook kunnen doorvoeren in het onderwijs. Ik zou als vertrouwenspersoon of als studieloopbaanbegeleider willen optreden. Dit lijkt me een interessante docententaak om uit te voeren. Daarbij wil ik me bij leerlingen gaan focussen op identiteitsontwikkeling, ontwikkeling van intelligentie, seksuele ontwikkeling en leerlingenbegeleiding (Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding, Jos van der Wal, 2008).

2. Leerervaring Entree leerlingen begeleiden

7-1-2015

Ik loop op dit moment stage bij Schilder^sCOOL te Geldermalsen. Schilder^sCOOL is een opleidingsbedrijf van en voor de bedrijfstak schilderen en onderhoud.

Voordat een leerling op de school wordt aangenomen, dient hij een voortraject te doorlopen. Hierin wordt gekeken of de leerling aan alle disciplines voldoet die de opleiding van hem eist.

Voordat ik in september 2014 starten aan deze schoolstage, heb ik eerst een dag meegedraaid in het startertraject om te kijken of dat beviel.

Nu in januari 2015 zijn er leerlingen van de entreeopleiding, die interesse hebben in de opleiding en graag zouden doorstromen naar niveau 1, assistent schilderen.

Om deze leerlingen te laten kennismaken met het beroep, heeft Schilder^sCool een verkort startertraject voor hen uitgezet.

Vanwege de winter, lopen op dit moment alle niveaus van de opleiding binnen de school en het ROC. Hierdoor is het erg druk. Daarom hebben ze mij gevraagd, of ik de leerlingen van de entreeopleiding wegwijs wil maken op de school en hen instrueren in de taken die ze dienen uit te voeren.

De twee leerlingen van de entreeopleiding hebben tijdens mijn instructie duidelijke voorbeelden nodig. Ook merk ik dat ze veel herhaling en feedback nodig hebben bij het uitvoeren van hun werk. Daarom blijf ik tijdens het uitvoeren van hun taken bij hem in de buurt.

Ook zorg ik ervoor dat alles klaar staat zodat ze door kunnen wanneer ze met een taak klaar zijn. Ik merk dat de zelfstandigheid van de twee jongens nog niet ver ontwikkeld is. De kijk op het werk en de handigheid erin is nog niet veel te zien. Wel merk ik dat ze enthousiast zijn over het schildersvak en er plezier aan beleven.

De tweede dag laat ik de leerlingen meer zelfstandig werken. Ik merk dat ze erg geconcentreerd zijn. Wanneer ik langs hen loop om het werk te bekijken vragen ze wel vaak om feedback. Dan doe ik een klein stukje nog eens voor, waarna ze kunnen verder gaan met oefenen.

Ik merk tijdens de begeleiding dat individueel begeleiden een sterke competentie van mij blijkt te zijn. Ik vind het fijn om een op een te werken. En vind het niet erg iemand de instructie nog eens voor te doen, zodat deze het snapt.

In het vervolg zou ik daarom zeker nog eens deze taak op me nemen. Ik ben geduldig met de opdrachten en vind het prettig om een klein aantal leerlingen intensief te begeleiden.

3. Leerervaring Houtimitatieles

11-11-2014

Ik loop op dit moment stage bij Schilder^sCOOL te Geldermalsen. Schilder^sCOOL is een opleidingsbedrijf van en voor de bedrijfstak schilderen en onderhoud.

De leerlingen leren het meeste van het schildersvak binnen hun BPV (stage/werk). Daarin worden helaas niet alle facetten van het schildersvak uitgevoerd. Zo komt behangen en glaszetten weinig voor. Daarom komen de leerlingen terug naar Schilder^sCool, om deze vaardigheden voor het examen te trainen. Ze komen na de zomer een week en in de winter een aantal weken, omdat de bedrijven dan minder werk hebben.

Zo kwamen deze week de tweedejaars Gezellen terug uit het bedrijf. Dit zijn tien jongens van een jaar of eenentwintig. De Gezellen (niveau 3) weten veel van het schildersvak en hebben vaak hiervoor de Schildersopleiding (niveau 2) gedaan.

Omdat ze al erg veel weten over het schilderen is het een uitdaging om iets nieuws voor hen te verzinnen. Nu wilde ik graag een gehele les uitvoeren, ook omdat ik dit nog moet trainen voor mijn competenties. Mijn idee was om een houtimitatie te gaan maken. Dit zit normaal gesproken niet in de opleiding omdat dit meer neigt naar de Specialisten opleiding (niveau 4).

Een week van te voren heb ik dit besproken met mijn begeleider Hans, en deze zou zorgen voor de benodigdheden voor een eikenhout imitatie in olie.

Het eerste twee uur van de dag ging Hans aan de slag met de leerlingen. In deze tijd ging ik aan het werk ik het theorielokaal. De beamer moest worden geïnstalleerd. En ik stalde de benodigdheden voor de imitatie uit op tafel.

Na de ochtend pauze begon ik met een kleine uitleg over hoe eikenhout in elkaar zit. Ik besprak de nerven, vlammen en de spiegels van het hout. Deze zouden ze daarna moeten gaan maken in de imitatie. Om de vaardigheden in de vingers te krijgen moesten de leerlingen dit eerst op papier oefenen. Ik merkte dat veel leerlingen erg enthousiast aan de slag gingen. Ze wilde veel weten over waar de imitaties voor werden gebruikt en of ze dit vaker gingen doen. Ik vond het leuk om te merken dat ik ze enthousiast had gemaakt voor een andere tak van het schildersvak.

Mijn instructie verliep op rolletjes. Ik had verwacht dat ik veel zou moeten denken over hoe ik het moest uitleggen. Maar omdat ik had gemerkt dat de leerlingen in de theorieles erg goed werkte, maakte mij dit zelfverzekerd. Tijdens de uitvoering verliep niet alles zoals de leerlingen wilden. Ze merkte dat het toch een erg lastige techniek was.

Aan het eind van de oefening riep ik alle leerlingen bij me om te bespreken wat ze van de imitatielees hadden gevonden. Ik hoorde van bijna alle leerlingen dat ze dit als erg positief hadden ervaren. Ook de manier waarop ik het had uitgelegd vonden ze erg prettig, vooral dat ik niet te lang van stof was, ik vertelde precies genoeg.

Van te voren was ik een beetje nerveus geweest over de reacties van de leerlingen. Toen ik de feedback hoorde gaf me dit toch weer een boost.

Ik zou meer van dit soort praktijkinstructies willen geven, omdat ik veel van deze technieken afweet. Ik sta dan rustig voor een groep en weet mijn doelen beter te verwezenlijken. Helaas kan dit niet binnen deze stage, daarom zou ik me hier de volgende schoolstage vooral op willen gaan focussen.

4. Leerervaring PSO dagen

4-12-2014

Ik loop op dit moment stage bij Schilder'sCOOL te Geldermalsen. Schilder'sCOOL is een opleidingsbedrijf van en voor de bedrijfstak schilderen en onderhoud.

Om VMBO leerlingen enthousiast voor het schildersvak te maken, organiseert Schilder'sCool, in samenwerking met andere MBO scholen, PSO dagen. De Praktische Sector Oriëntatie dagen worden een volle week gehouden. Dit keer op de locatie waar ook Schilder'sCool gevestigd is. Elke 15 minuten zou er een nieuwe groep Vmbo'ers komen meelopen in de praktijk.

Mijn begeleider Hans was deze week ziek. Een vervanger was wel aanwezig, maar deze hield zich meer met andere taken bezig.

Mijn taak deze week was om onze leerlingen te begeleiden in het uitvoeren en voordoen van de opdrachten die de Vmbo'ers diende te doen. Op dat moment liepen zowel de schilders(niveau 2), als de gezellen(niveau3) in de praktijk.

Voor mij was het soms lastig om de jongens goed aan het werk te zetten. Er kwamen soms maar vijf Vmbo-leerlingen binnen. Zelf had ik meer leerlingen lopen dan dat ze konden begeleiden. Dan werd er vaak, vooral door de schilders, geklierd. Ik moest een decoratieopdracht voordoen waardoor ik vaak het overzicht in de werkplaats niet meer had.

Als ik de jongens aansprak luistede ze niet en deden ze stoer tegenover hun klasgenoten.

In de Vmbo-groepjes zaten ook vaak meiden, daardoor werd dit nog meer versterkt.

Toen ik op een gegeven moment mijn geduld verloor omdat ze rondjes aan het rennen waren met een steiger, leken ze dit eindelijk te begrijpen.

Ik merk dat ik moeilijk boos kan worden of orde kan houden, wanneer ik een hele groep in mijn eentje moet begeleiden. Nu waren er zeker meer factoren waardoor de groep extra druk werd. In het vervolg wil ik meer gaan trainen in het strenger optreden tijdens ongewenst gedrag.

Ook heb ik de school aangeraden geen niveau 2 leerlingen meer op een project als dit te zetten. Deze jongens komen vaak zelf net van het VMBO en gaan snel mee in het geklier van een ander. Verder was dit natuurlijk een slecht voorbeeld naar de leerlingen die kwamen kijken.

Tijdens de lessen met de gezellen liep alles een stuk beter dan met de schilders.

Concepties

Hieronder vind je drie vragenlijsten: opvattingen over leren, opvattingen over onderwijzen en professioneel zelfbeeld.

Opvattingen over leren

Met behulp van dit instrument breng ik mijn opvattingen over het leren van leerlingen in kaart. Hieronder staan een aantal uitspraken over het leren van leerlingen.

De cijfers hebben de volgende betekenis:

1 = helemaal oneens; 2 = oneens; 3 = beetje eens; 4 = eens; 5 = helemaal eens

1. Leren betekent dat je leerstof krijgt aangeboden	1 2 <u>3</u> 4 5
2. Leren wil zeggen dat leerlingen zelfstandig kennis ontwikkelen	1 2 3 <u>4</u> 5
3. Leerlingen leren het beste als ze de theorie toepassen in de praktijk	1 2 3 <u>4</u> 5
4. Onder leren versta ik: het ontvangen van nieuwe leerstof	1 2 <u>3</u> 4 5
5. Optimaal leren wil zeggen: betekenis geven aan ervaringen	1 2 3 <u>4</u> 5
6. Leren wil zeggen: goed opletten in de klas en luisteren naar de leraar	1 2 <u>3</u> 4 5
7. De beste omschrijving van leren is: oefenen in de praktijk met opgedane kennis	1 2 3 4 <u>5</u>
8. Optimaal leren bestaat uit het onthouden van feiten en definities	1 <u>2</u> 3 4 5
9. Leerlingen leren niets als ze hun kennis niet gebruiken	1 2 3 4 <u>5</u>
10. Leerlingen leren het beste als ze werken aan hun eigen leerdoelen	1 2 3 <u>4</u> 5
11. Leerlingen leren het beste door de aangeboden leerstof vaak te herhalen	1 2 3 <u>4</u> 5
12. Leerlingen leren het beste als ze zelf op zoek gaan naar nieuwe leerstof	1 2 <u>3</u> 4 5
13. Leren is niets anders dan het toepassen van nieuwe leerstof	1 2 <u>3</u> 4 5
14. Het belangrijkste bij het leren is dat leerlingen hun eigen leerproces sturen	1 2 3 <u>4</u> 5
15. Leren betekent vooral: oefenen met de theorie die je op school hebt geleerd	1 <u>2</u> 3 4 5

Opvattingen over onderwijzen

Hieronder staan een aantal uitspraken over het **onderwijzen van leerlingen**.

1 = helemaal oneens; 2 = oneens; 3 = beetje eens; 4 = eens; 5 = helemaal eens

1. De belangrijkste taak van de leraar is het overdragen van feiten en inzichten	1 <u>2</u> 3 4 5
2. Het leren van moeilijke leerstof lukt het beste als er wordt samengewerkt	1 2 <u>3</u> 4 5
3. Goed onderwijs sluit altijd aan bij de interesses en ideeën van de leerlingen	1 2 3 <u>4</u> 5
4. Om er zeker van te zijn dat alle noodzakelijke kennis en vaardigheden in het onderwijs aan bod komen, is het goed om een handboek of methode volledig te volgen	1 <u>2</u> 3 4 5
5. Leerlingen moeten op school de ruimte krijgen om hun eigen leerdoelen te bepalen	1 2 <u>3</u> 4 5
6. De beste garantie voor goede prestaties is klassikale instructie (de leraar draagt kennis over, de leraar bepaalt wat er in de les gebeurt, etc.)	1 2 <u>3</u> 4 5
7. Een goede les bestaat altijd uit drie stappen:
a) aanbieden van de leerstof door de leraar;
b) oefenen met de leerstof door de leerlingen;
c) nagaan of de leerlingen de leerstof hebben begrepen	1 2 3 <u>4</u> 5
8. Leerlingen moeten worden betrokken bij het beoordelen van hun eigen werk	1 2 <u>3</u> 4 5
9. Het is belangrijk dat er op school aan thema's of projecten wordt gewerkt, zelfs als je van tevoren niet precies weet welke (vak)inhouden behandeld zullen worden	1 <u>2</u> 3 4 5
10. Individueel leren is nog altijd de beste manier om (moeilijke) leerstof onder de knie te krijgen	1 2 <u>3</u> 4 5

Professioneel zelfbeeld

Hieronder staan een aantal uitspraken over **het leraarschap**.

1 = helemaal niet van toepassing; 2 = niet van toepassing; 3 = beetje van toepassing; 4 = van toepassing; 5 = helemaal van toepassing

1. Ik wil als leraar een voorbeeld zijn voor de wijze waarop leerlingen met elkaar omgaan
1 2 3 4 5
2. Ik vind het belangrijk om in mijn lessen afwisselende werkvormen te gebruiken 1 2 3 4 5
3. De voornaamste reden dat ik leraar wil worden is mijn interesse in het vak(gebied)
1 2 3 4 5
4. De voornaamste reden dat ik leraar wil worden is de omgang met de leerlingen 1 2 3 4 5
5. Als aanstaande leraar hecht ik veel waarde aan het opdoen van vakinhoudelijke kennis
1 2 3 4 5
6. Ik zie het als mijn voornaamste taak om leerlingen zo effectief mogelijk te laten leren
1 2 3 4 5
7. Ik vind het belangrijk om leerlingen te helpen met het oplossen van probleemgedrag
1 2 3 4 5
8. Ik vind het belangrijk om mijn lessen zoveel mogelijk te ondersteunen met hulpmiddelen
(bord, PowerPoint-presentaties, filmpjes, etc.) 1 2 3 4 5
9. Als ik over onderwijs praat, dan praat ik het liefst over vakinhoudelijke zaken 1 2 3 4 5
10. Voorop staat bij mij het creëren van een klasklimaat waarin leerlingen zich veilig en
gewaardeerd voelen 1 2 3 4 5
11. Ik wil voor mijn leerlingen in de eerste plaats een deskundige zijn in mijn vak(gebied)
1 2 3 4 5
12. Ik hecht veel waarde aan het evalueren (nabespreken) van mijn lessen 1 2 3 4 5
13. Ik vind het belangrijk om in mijn lessen aandacht te besteden aan de persoonlijkheidsvorming
van leerlingen 1 2 3 4 5
14. Ik ben erg geïnteresseerd in de nieuwste ontwikkelingen in mijn vak(gebied) 1 2 3 4 5
15. Ik vind het belangrijk om de leerstof aan te passen aan het niveau van de leerlingen
1 2 3 4 5

Resultaat

Opvattingen over leren

Transmissive opvatting :

Antwoorden stellingen 1, 4, 6, 8 en 11 bij elkaar optellen (15 punten)

Score 18 punten of meer: transmissive opvatting over leren

In deze opvatting staat de overdracht van kennis centraal. Leerlingen leren vooral theorie die door de leraar wordt aangereikt. Van leerlingen wordt verwacht dat ze deze kennis onthouden en tijdens een tentamen kunnen reproduceren.

Toepassingsgerichte opvatting:

Antwoorden stellingen 3, 7, 9, 13 en 15 bij elkaar optellen (19 punten)

Score 18 punten of meer: toepassingsgerichte opvatting over leren

In deze opvatting leren leerlingen vooral door de theorie toe te passen in de praktijk. Het toepassen van kennis is wordt gezien als de belangrijkste leeractiviteit van leerlingen.

Constructivistische opvatting:

Antwoorden stellingen 2, 5, 10, 12 en 14 bij elkaar optellen. (19 punten)

Score 18 punten of meer: constructivistische opvatting over leren.

In deze opvatting staat het actief leren van leerlingen centraal. Leerling ontwikkelen op een actieve manier kennis en vaardigheden door zelf leeractiviteiten te ondernemen en door betekenis te geven aan ervaringen op de werkplek.

Opvattingen over onderwijzen

28

Transmissive opvatting :

Antwoorden stellingen 1, 4, 6, 7 en 10 bij elkaar optellen. (14 punten)

Score 18 punten of meer: transmissive opvatting over onderwijzen.

In deze opvatting staat het klassikale instructiemodel centraal. De leraar wordt beschouwd als de overdrager van kennis, de leerlingen ontvangen deze kennis door te luisteren en opdrachten uit te voeren die de leraar voorschrijft. De leraar stuurt het leerproces van de leerlingen. Individueel leren staat centraal.

Constructivistische opvatting:

Antwoorden stellingen 2, 3, 5, 8 en 9 bij elkaar optellen. (15 punten)

Score 18 punten of meer: constructivistische opvatting over onderwijzen.

In deze opvatting staat het leren van de leerlingen centraal. Het onderwijs ondersteunt het leerproces. De leraar is meer begeleider, terwijl de leerlingen actief richting geven aan het eigen leerproces. Samenwerkend leren staat centraal.

Professioneel zelfbeeld

Vakgerichte professional:

Antwoorden stellingen 3, 5, 9, 11 en 14 bij elkaar optellen. (19punten)

Score 18 punten of meer: de leraar als vakgerichte professional.

De vakgerichte leraar is een leraar die de uitoefening van zijn haar/haar beroep baseert op vakinhoudelijke kennis en vaardigheden.

Didactisch gerichte professional:

Antwoorden stellingen 2, 6, 8, 12 en 15 bij elkaar optellen. (19 punten)

Score 18 punten of meer: de leraar als didactisch gerichte professional.

De didactisch gerichte leraar is een leraar die de uitoefening van zijn/haar beroep baseert op kennis en vaardigheden met betrekking tot het plannen, uitvoeren en evalueren van onderwijs en leerprocessen.

Pedagogisch gerichte professional:

Antwoorden stellingen 1, 4, 7, 10 en 13 bij elkaar optellen. (25 punten)

Score 18 punten of meer: de leraar als pedagogisch gerichte professional.

De pedagogisch gerichte leraar is een leraar die de uitoefening van zijn/haar beroep baseert op kennis en vaardigheden om de sociale, emotionele en morele ontwikkeling van leerlingen te ondersteunen.